

Regionális menedzsment

Regionális politika

Smahó Melinda
tudományos segédmunkatárs
MTA RKK NYUTI

Smahó Melinda

A regionális menedzsment helye, sajátosságai

A menedzser szemlélet sajátosságai a közszférában (Horváth M. Tamás, 2005)

- Piaci, üzleti módszerek alkalmazása a közösségi feladatok ellátásában
- Vállalkozói szellem beépítése a nagy ellátó rendszerekbe
- Magánszektor aktivizálása a közmegebízások teljesítésében

Smahó Melinda

A regionális menedzsment helye

Funkciók	Üzleti menedzsment	Közforgalmi menedzsment	Civil/nonprofit menedzsment	Regionális menedzsment
CÉL	profit maximalizálás	közfunkciók és közszolgáltatások hatékony ellátása, azok eljuttatása az érintettekhez	társadalmi szolgáltatások eljuttatása bizonyos célcsoportokhoz	területrendszer fejlesztése, erőforrások hatékony felhasználása
KÖRNYEZET	versenytársak	jogszabályok, korlátozott piac, monopóliumhelyzet	„igénygazdaság”	Európai Unió, ország, régió/térség/település elvárásai
ÉRINTETTEK, SZEREPLŐK	fogyasztók	települések, térségek lakossága	társadalmi csoportok, közösségek	gazdasági egységek, önkormányzatok, nonprofit szervezetek, háztartások
SZERVEZET, IRÁNYÍTÁS	Profit orientált/tulajdonos	részben profit orientált/önkormányzatok és/vagy tulajdonos	nem profit orientált/demokratikus elvek alapján választott	többségében nem profit orientált/területi/települési közösségek szereplőinek fóruma
POLITIKAI BEFOLYÁS	nem érvényesül	gyenge, kimutatható	nem érvényesül	kimutatható/erős
VEZETÉS ÉRINTETTJEI	alkalmazottak	közalkalmazottak/köztisztviselők, alkalmazottak	önkéntesek/alkalmazottak	választott/kijelölt képviselők/alkalmazottak
EREDMÉNY ÉS MÉRÉSE	értékesítés növekedése, piaci részesedés; mérhető	szolgáltatások elérhetősége; részben mérhető	érintett társadalmi csoport helyzetének változása; nehezen mérhető	szereplők belső kapcsolatainak, elégedettségének növekedése, területi fejlődés változása; nehezen mérhető

Forrás: Rechnitzer, Smahó 2006

Smahó Melinda

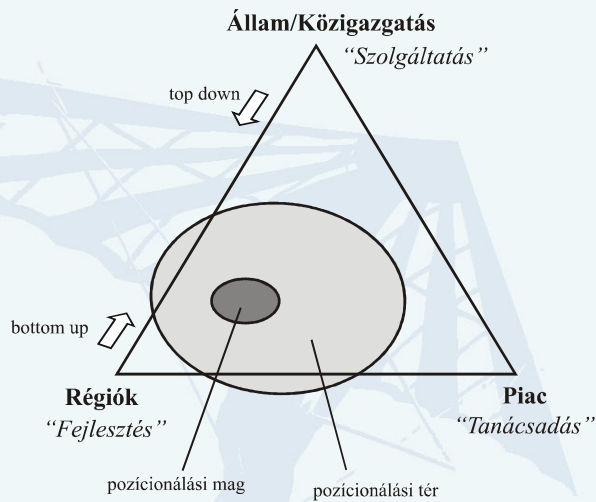
Regionális menedzsment

- Közmenedzsment speciális formája
- Célja: az adott területrendszer fejlesztési elképzeléseinek megvalósításához a legkedvezőbb (optimális) megoldások kerüljenek alkalmazásra a helyi szereplők széles körének aktivizálásával, az erőforrások hatékony felhasználásával
- Sajátos hely az állam, a piac és a területrendszer között

Smahó Melinda

A regionális menedzsment helyzete és kötődései

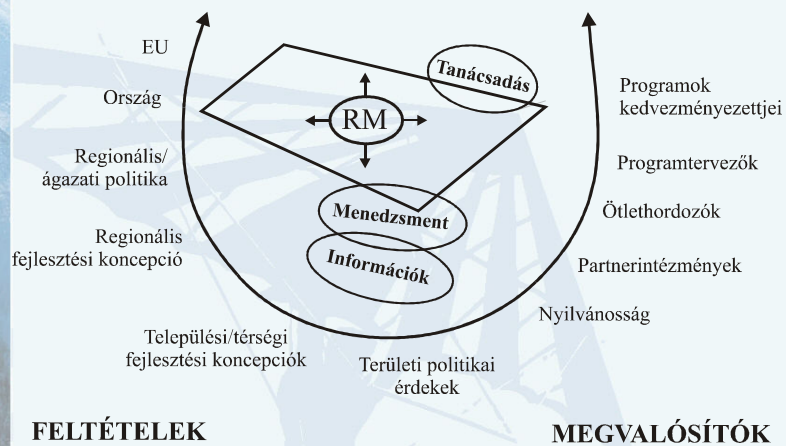

Forrás: Heintel, 2005.

Smahó Melinda

A regionális menedzsment működési környezete és főbb tevékenységei

Forrás: Heintel, 2005.

Smahó Melinda

A regionális menedzsment feladatai, módszerei

- Információk gyűjtése és feldolgozása
- Tanácsadás
- Innovációs tevékenységek
- Stratégia tervezés és program szervezés
- Kommunikációs feladatok
  - Civil, nonprofit szervezetek
  - Lobbizás tevékenység szervezése
- Program és projekt menedzsment
- Térség- és településmarketing
- Monitoring

Smahó Melinda

A regionális menedzsment szervezeti rendszere

- Szervezeti rendszer, szervezeti rendszerek hálózata
  - Nonprofit szervezet
  - Forprofit szervezet
  - Vegyes megoldások
- Szervezeti rendszerrel kapcsolatos tapasztalatok
  - méretgazdaságosság
  - hálózatszerű szervezés és működés
  - regionális menedzsment alkalmazottainak képzettsége

Smahó Melinda

Monitoring: a területfejlesztési programok értékelő eljárásai

Smahó Melinda

Az értékelési rendszer elvi sémája

A jogszerűség
ellenőrzése

Monitoring

A minőség, a megvalósítás és a hatások értékelése

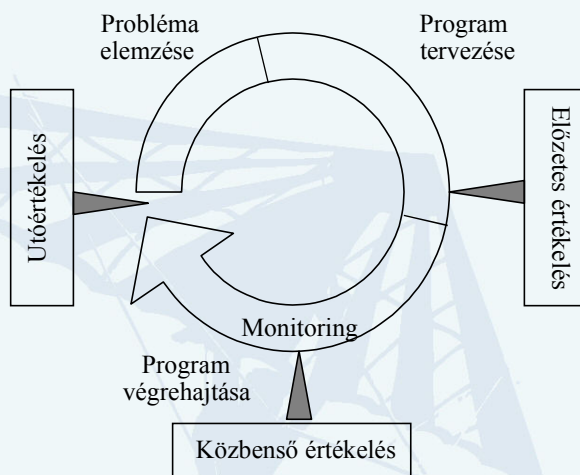
A három tevékenység azonban nem egymás része!

Forrás: Lados, Rechnitzer 2004.

Smahó Melinda

Az értékelés és a program életriklusa I.

Forrás: Lados, Rechnitzer 2004.

Smahó Melinda

Az értékelés és a program életriklusa II.

- Előzetes értékelés (ex ante)
  - korábbi beavatkozások értékeléseinek elemzése
  - erősségek és gyenge pontok elemzése;
  - kialakított stratégia megítélése;
  - célkitűzések mennyiségi meghatározása;
  - várt hatások elemzése;
  - a program irányításának és végrehajtásának feltételei
- Közberső értékelés (mid term)
  - végrehajtás félidejében
  - cél: kezdeti eredmények és a programban kitűzött célok megvalósulási folyamatának összevetése
- Utóértékelés (ex post)
  - program lezárulta után
  - elérték-e a kitűzött célokat

Smahó Melinda

Az értékelés módszerei I.

- Szociológiai jellegű módszerek
  - SWOT-elemzés
  - Személyi interjú
  - Fókuszcsoport
  - Esettanulmány
  - Személyes megfigyelés
  - Szakértői panel
  - Kérdőíves felmérés
  - Delphi-módszer
  - Költség-haszon elemzés
  - Összehasonlítás (benchmarking)

Smahó Melinda

Az értékelés módszerei II.

- Parametrizálható, egzakt módszerek
  - Földrajzi információs rendszer (GIS)
  - Shift-share elemzés
  - Regresszió elemzés
  - Faktor elemzés
  - Input-output modell
  - Ökonometriai modell
- Az értékelés lebonyolítása
  - értékelés tárgya
  - értékelő csoport
  - top down, bottom up

Smahó Melinda

Regionális menedzsment az Európai Unió programoknál

- Monitoring Bizottság
  - fő döntéshozó és koordináló testület
  - program végrehajtásáért, eredményességéért, minőségéért felel
  - Programkiegészítő Dokumentumot módosíthatja
- Irányító Hatóság
  - a program hatékony és szabályszerű végrehajtásáért, menedzseléséért felelős
  - menedzsment feladatok, nincs hatósági jogköre
- Menedzsmentbizottság
- Közreműködő szervezetek
- Kifizető Hatóság

Smahó Melinda

Regionális menedzsment Magyarországon

- 1990-es évek elejétől vált fontossá, területfejlesztési szervezetek megalakulása
- országos szintű menedzsment folyamatos átalakítása
- területfejlesztésről és rendezésről szóló törvény (1996): fejlesztés területi intézményrendszere, megyei területfejlesztési tanácsok
- regionális fejlesztési tanácsok (1999)
- kistérségi menedzsment, Kistérségi Területfejlesztési Tanácsok (2005)
- település szintű fejlesztési menedzsment

Smahó Melinda

